

„Stajerc“ izhaja vsaki pelek, daيران z dnevom naslednje nedelje.

Naročina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razumno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.



Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak forek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 5.

V Ptuj v nedeljo dne 31. januarja 1909.

X. letnik.

Boj proti kranjski hranilnici.

Opetovano že smo vprašali, kakšni namen ima pravzaprav vsa prvaška gonja proti nemstvu in Nemci. Vsaka politika in vsako politično delovanje mora imeti vendar gotovi cilj, gotovi smoter in gotove namene; in prvaška, tako zvana „slovensko-narodna“ politika? O njenih namenih nam ni nečesar znano, njen smoter je nejasen in njeni cilji so — bogve v katerem močvirju... Prava zagata je ta prvaška politika, pravi dirindaj in pravi babilonski stolp.

Naj si bodi človek še tako zaveden Slovenec, to mora vendar priznati, da je slovensko ljudstvo malo, pritlikavo, revno ljudstvo, ki je odvisno od gospodarskega napredovanja sosednih večjih narodov. Vse, kar se je na Slovenskem kulturnega, duševnega, gmotnega, gospodarsko-koristnega storilo in doseglo, vse to je pravzaprav plod zveze z Nemci. Kdor kaj družega trdi, je zaslepljeni fanatik, ki ne ve, kaj blebata, ki le vpije, ker ima veselje na vpitju. Pametni človek dokazuje z dejstvi svoje prepričanje, — prvaški kričači pa tulijo in kričijo, dokazov pa nimajo.

Dr. Anton Dermota v Ljubljani je gotovo dobri Slovenec, vsaj tako dobri Slovenec kakor razni gospodje z nemškimi imeni in nemško preteklostjo. In ta slovenski dr. Anton Dermota je imel pogum, da je zabrusil fanatičnemu slovenstvu v obraz: Kaj pa v pravzaprav hočete? Kaj pa se repenčite? Nemci v gospodarskem oziru samo roko vzdignejo in Slovencev ni več!

Tako je dejal — Slovenec dr. Dermota. In res je! Gospodarstvo Slovencev zamožilo je napredovati edino z nemško pomočjo, pa če je to gospodi okoli

„Slovenskega Naroda“ ali „Slovenca“ prav ali ne. Zato ni čudno, da so Nemci še danes najznamenitejši gospodarski činitelj celo na Kranjskem, kjer skušajo danes vsakega človeka pobiti, kdor je Nемеc.

Iz stališča te resnice je zlasti slovensko-narodno bojkotno gibanje obsojati. Kaj bodoje to prvaške „posojilnice“ in „hranilnice“ in „zveze“, ki vendar le beračijo in ki nimajo nikakoršne varščine, nikakoršne garancije, da ne bodoje njih člani izgubili krvave svoje krajarje v — prid našemljene slovenske domovine...

Posebno smešna je prvaška gonja proti kranjski hranilnici v Ljubljani, ki je kakor znano v nemških in naprednih rokah. Kranjska hranilnica je eden najstarejših in najzanesljivejših denarnih zavodov cele države. In lahko trdim, da vsi slovenski denarni zavodi skupaj niso niti del tistih dobrot slovenskemu ljudstvu storili, kakor ta kranjska hranilnica. Dokaz temu naj bode sledeče poročilo o delovanju kranjske hranilnice na polju javne dobrotelosti tekom vlade cesarja Franca Jožefa I.:

„Kranjska hranilnica porablja kakor znano čiste dohodke svojega zavoda — ne glede na to, kar odkazuje svojem rezervnemu zakladu — po pravilih za pospeševanje občekoristnih podjetij na Kranjskem ter je darovala za veleoslavne vlade Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. v take namene znesek nad sedem milijonov kron. Pospeševala in podpirala je vse dobrotelne in občekoristne zavode v mestu in na kmetih, izpodbujala je k novim ustanovitvam in jih je tudi sama oživotvarjala. Brezštevilne so podpore, ki jih je porabila Kranjska hranilnica za oskrbo ubožcev in strežbo bolnikov, za vzgojo mladine in šolo, za zemljedelstvo in

prometne svrhe, za umetnost in vedo, ter nikakor ne najmanj tudi za stavbni razvoj deželnega stolnega mesta. Nastopni podatki so majhen posnetek iz bogatega zaznamka daril. I. Obskrba ubožcev in bolnikov. Ubožnemu zakladu mestne občine ljubljanske, „Vincencijevim družbam“ na Kranjskem, „Deželnemu podpornemu društvu Rdečega križa“, „Evangeljskemu ženskem društvu“, „Jožefinu“, „Društvu za obskrbo ubožcev“ ter drugim društvom in zavodom, ki so določeni za oskrbo ubožcev in bolnikov, potem v olajšavo krajevnih stisk dovoljene podpore znašajo skupaj več stotisoč kron. Tako se je dalo samo ubožnemu zakladu mesta Ljubljane v zadnjih šestdesetih letih 210.460 K. Izmed večjih podpor za oskrbo ubožcev in bolnikov navajamo: Jožefa Luckmanna ustanovi za ubožane trgovce in obrtnike 100.000 K, prispevek za olajšavo sile, ki je nastala v Ljubljani po potresni katastrofi l. 1895 27.600 K, ustanova zavetišča za neozdravljive bdnike v znesku 1.000.000 K, za duhovsko bolnišnico v Ljubljani 30.000 K, kot prispevek k stavbnim stroškom deželne bolnišnice v Ljubljani 160.000 K, samostanu usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu kot prispevek k stavbnim stroškom tamošnje bolnišnice 50.000 K, za gradnjo Elizabetne otroške bolnišnice v Ljubljani 40.000 K, za gradnjo ženske bolnišnice v Novem mestu 30.000 K, za bolnišnico v Kočevju 15.660 K, naposled letni prispevki, določeni za leta 1890. ustanovljeno starostno hranilnico v zvišanje obrestovanja vlog vsega skupaj 140.000 K. II. Za vzgojo mladine in za šolo so se naklonila razen rednih podpor mnogotevilnim društvom, ki se pečajo z vzgojo mladine, še nastopna večja darila: deški sirotiščnici „Marijanišče“ 68.000 K, Lichtenthurnovi deklški sirotiščnici 20.000 K, deklški sirotiščnici v Kočevju 30.000 K, za ustanovitev realčnih usta-

Roparske dežele.

Naši prvaki se vedno ogrevajo za balkanske države, kakor da bi bile te vzor izobrazbe in kulture. Saj je znano, da so prvaki n. p. dne 2. decembra v Ljubljani izstavili in razsvetlilo sliko smrkavega srbskega prestolonaslednika Jurčeka namesto one našega sivolasega vladarja... Prvokom je pač več za zvezo z balkanskimi narodi nego za zvestobo do naše države in našega cesarja.

Kakšne so neki te »vzorne« balkanske države, po katerim se prvokom kar sline cedijo? Neki poznavalec razmer pripoveduje o tamošnjih šegah in navadah m. dr. sledeče dogodbice:

Na vsak način opravičeno se toži iz vedno nemirnih balkanskih držav zmiraj o grozovitostih, ki jih delajo politične in roparske bande. Razumeti, čeprav ne opravičiti, se da to s tem, da so tam, zlasti v Albaniji, človeška življenja zelo po ceni. To pa v kljub temu, da se je skušalo v zadnjih letih zločine roparjev s strogimi zakoni omejiti. Zato pa vlada v Albaniji še vedno sratomni madež neomejenega krvnega maščevanja (Blutrache). To maščevanje je po navadi posledica ljubosumja in se pojavi skoraj vsak dan. Pravijo ji tudi »vendetta«. Krvno sovraštvo ali »vendetta« pa ne zadene le pri prepiru neopredno udeležene osebe, temveč tudi vse, čeprav neudeležene sorodnike.

Neki potnik pripoveduje, da je nekaj jezidil skozi divjo gorsko pokrajino. Ostavil se je k pojedini. Njegov voditelj mu je pravil, da je eden njegovih prijateljev pred kratkem postal žrtev krvnega sovraštva. »In tudi

jaz«, je dejal ter pogladil svoj revolver, »tudi jaz pridem kmalu na vrsto.« Vprašal sem ga začudeno, je-li je tudi on v tako zadevo zamešan. In mož mi je pripovedoval to-le: »Moj brat Tef se je v Skutari pred enim letom v neko lepo deklico zaljubil. To deklico mu je hotel odvzeti neki tekmeč, po poklicu kovač iz Bazara. Po daljšem prepiru nagnila se je deklica k mojemu bratu. Ali njegov tekmeč ga je čakal s puško v roki, in ko je moj brat Tef nekega večera iz hiše svoje ljubice prišel, ustrelil je kovač reveža.« — Voditelj je molčal in pogledal jezno navzgor. — »No, in —?« sem vprašal. — »No, gospodine, kaj bi Vi storili, ko bi se Vašega brata kakor psa ustrelilo? Vzel sem puško in teden pozneje je ležal morilec v svojem grobu. Ustrelil sem ga v srce. Potem sem zapustil mesto Skutari.« — »Ali se čutite tukaj v Crnigori bolj varni?« — »Varen?« odgovoril je s smehom. »Ne, v kratkem, morda še danes, me bode brat Albanca usmrtil; on mora storiti, kajti to zahteva usoda; zakaj bi se torej žalostil, ko itak niti ne pomaga?« In ta mož, ki je bil vsako uro v smrtni nevarnosti, si je mirno cigareto užgal. — »Ali se ne bojite, potovati z menoj v Skutari?« — »Bojim, gospodine?« je zaklical z očitajočimi pogledi; »bojim? Noben Albanec se ne boji krvnega maščevanja. Jaz sem usmrtil njegovega brata in on mora mene usmrtili. To je pri nas postava.« — »In deklica?« sem vprašal. — »Oj, ta je bila kakor vse druge. Pred enim mesecem omožila je nekega starega trgovca s tobakom, ki bi bil prav lahko njen oče. Vbogi Tef, ko bi ti to vedel!« — »In krvno maščevanje traja še naprej?« — »Seveda, saj tako dolgo, da sem jaz mrtev.« — Popolnoma udan kadil je mož svojo cigareto naprej. On ve: nekega dne, ko bode šel po ce-

sti, zadonel bode za hrptom strel, in on, nadaljna žrtev spremenljivosti dekleta, padel bode mrtev na tla. — »Z Bogom!« —

Nekega jutra, pripoveduje dotični potnik nadalje, šel sem z mojim znancem na sprehod, ko nas sreča mlada ženska. — »To je Maika Kul Marašul«, dejal je nekdo izmed naše družbe. — »In kaj je z njo?« sem vprašal. — »No, Maika, ki je sama izvršila krvno sovraštvo. Pred dvema letoma bila je najlepše deklica naše naselbine, za katero se je potegovalo mnogo mož. Potem je omožila Leca, mladega, krepkega moža. Ali že po enem mesecu je bil ta zahrbtno umorjen in sicer od svojega lastnega brata, ki je stanoval v Dimu in ljubil Majko. Le-ta je skoraj znorela od bolesti in žalosti. Kmalu pa se je odločila, da izvrši z lastnimi rokami krvno maščevanje. Skoraj eno leto dolgo jo ni bilo tukaj videti. Trdovratno je zasledovala svojega svaka, najprej v Ohrido v Makedonijo, potem v Skopio, v Prisreud in v mnogo drugih krajev. Vedno je čakala prilike, da ustrelil morilca svojega moža. Končno je prišla ta prilika. Srečala je morilca na glavni cesti v Skodri. Vzela je pistolo iz pasa in jo ustrelila možu v obraz. Pogumna ženska, kaj? ... Ali ne dosti s tem. Tri dni je potovala do hiše starišev svojega svaka in ustrelila obadva. Od tega časa živi zopet med nami, kajti smrt ubogega Lenca je pač maščevana. Obžaloval sem, da je moral Lenc tako kmalu umreti, kajti bil je eden mojih najboljših prijateljev...«

Takšne približno so razmere v balkanskih državah...

nov 30.000 K, za ustanovitev tehniških ustanov 35.000 K, za ustanovo za obrtne strokovne šole 50.000 K, za tri ustanovna mesta na dijaškem zavetišču na Dunaju 30.000 K, za zgradbo realnega poslojpa v Ljubljani K 960.000 K. Poleg tega je porabila Kranjska hranilnica vsako leto znatne zneske za podporo učence, se mladine, s tem, da je redno darovala precejšnje vsote predstojništvom vseh srednjih šol dežele, potem vsem ljudskim šolam v Ljubljani in društvom, ki se bavijo s takimi podporami. III. Zemljedelstvo. Neznatne tudi niso v svoji skupni vsoti številne večje in manjše podpore za pospeševanje zemljedelstva. Ne glede na Kmetijsko družbo za Kranjsko, ki dobiva dokaj let rentne podpore, so se podpirale tudi njene podružnice in mnogoštevilne gospodarske zadruge; tudi prispevki, ki jih je darovala Kranjska hranilnica za napravo in ohranitev šolskih vrtov v deželi, katerih naprave ne bi bila pospeševala. Samostojna akcija, ki jo je priredila Kranjska hranilnica, je bila podpora za prenovitev vinogradov in krškem okraju s porabo okroglo 30.000 K. IV. Promet tujcev. V ta namen so se darovale podpore kranjskemu odseku nemškega in avstrijskega planinskega društva, volilo zdravilišča na Bledu v znesku 35.000 K in več manjših podpor za povzdigo tujskega prometa. V Prometu Kranjska hranilnica se tudi ni nebitveno udeleževala pospeševanja za gradnjo železnic v deželi. Prispevala je k začetnim delom skoro vseh krajevnih železnic na Kranjskem. O priliki gradnje železnic Ljubljana-Kamnik, dolenskih železnic, železnice iz Ljubljane na Vrhniko in proge Kranj-Trzin je pospeševala Kranjska hranilnica njih financiranje s tem, da je prevzela osnovne delnice v skupnem znesku 587.200 K. Za napravo železniških postaj na Verdu pri Vrhniki, Boštanju in Beli peči je prispevala vseh 17.000 K. VI. Umetnost in umetni obrt. Redne letne podpore so se dajale umetnoobrtini strokovni šoli v Ljubljani, Kranjskemu zavodu za umetno tkalstvo, Filharmonični družbi in Glasbeni Matici. Poleg tega je podpirala Kranjska hranilnica ne majhno število domačih umetnikov z ustanovami in z nakupom njihovih del. Cerkevni umetnosti zlasti je služila letna podpora škofjskemu umetniškemu društvu v Ljubljani. Nič manj ni pospeševala Kranjska hranilnica vzdrževanja in popraviljanja cerkvenih umetniških spomenikov. K stroškom za popravilo stolne cerkve v Ljubljani in k stroškom kapiteljske cerkve v Novem mestu je darovala znesek 15.000 K. Manjše zneske je naklonila za zgradbo, odnosno vzdrževanje in olepšavo cerkva pri Sv. Jakobu in v trnovskem predmestju v Ljubljani, potem one v Stari Loki, Št. Lampertu, na Premu, frančiškanske redovniške cerkve v Novem mestu, cerkva v Radovljici, Št. Marjeti pri Preski, Velešovem in več drugih. VII. Za stavbni razvoj deželne stolnega mesta, osebje tamkaj, za zgradbo poslojpa, ki služijo občekoristnim namenom, se je darovalo med drugim: za gradnjo župnišča pri Sv. Jakobu 24.000 K, za gradnjo delavskih hiš 180.000 K, za gradnjo topničarske vojašnice 300.000 K, za gradnjo deželne muzeje „Rudolfina“ 260.000 K, za gradnjo deželne gledališča 52.000 K, za gradnjo poštnega poslojpa 70.000 K. VIII. Znanstvena stremiljenja je Kranjska hranilnica vselej dejanski podpirala. Muzejsko društvo in potresno opazovalnico je podpirala prav tako radodarno kakor mnogoštevilne zasebne učenjake, ki so si izbrali za poklice preučevanje naše domovine. Pričujoče številke dovoljujejo kratek pregled o tem, kar je darovala Kranjska hranilnica v blaginjo dežele in v korist mesta Ljubljane ter dopuščajo nado, da bo mogla Kranjska hranilnica ob prospernem in neoviranem razvitku svojega poslovanja delovati tudi nadalje v staroobičajnem blagovitem zmislu kot prava dobrotnica dežele Kranjske!

Proti tej hranilnici torej, ki je toliko dobrega storila, so pričeli prvaki po nesrečnih septemberskih dogodkih gonjo in jo skušali ugonobiti. Razumi se samo ob sebi, da se je hotelo s tem pomagati edino na pol bankerotnim prvakiškim potjetjam, ki smrdijo vsi precej po žilindri. Prišlo se je agitirati s tem, da ne stoji kranjska hranilnica dobro. To je seveda brezvestna, pobalinska laž. Dne 1. oktobra 1908

imela je kranjska hranilnica vlog za skupno čez 65 $\frac{1}{2}$ milijone kron. Ves ta denar je popolnoma varno naložen, tako da vložniki niti vinarja ne morejo izgubiti. Poleg tega ima hranilnica še rezervnega sklada blizo 9 milijone kron. Prvaška gonja je povzročila sicer, da so se vloge do konca novembra za 9 milijone znižale. Tistim, ki so denar zahtevali, se je brez zapreke izplačal. Ta vzorna hranilnica se je torej lahko brezvestni prvakiškim gonjam smejala.

Na naprosbo hranilnice sta tudi od vlade pooblaščenca gg. c. k. dvorni svetnik Gozani in c. k. deželno-sodni svetnik Kremlašek blagajne preiskala in našla, da je vse „v naravnost vzornem redu“ in da daje kranjska hranilnica vložnikom „najboljše varstvo ter je vsak strah pred kakšno izgubo popolnoma neutemeljena“.

Povedali smo to, da pokažemo ljudstvu, s kakšnimi brezvestnimi sredstvi se bori prvaka gospoda proti vsemu, kar ne trobi v njen rog. Mnogo je zaslepljenih, ki bodejo svoje denarje raje v bankerotne prvake zavode vlagali. In kadar jih bodejo izgubili, takrat naj se ti reveži potrkajo na svoja prsa in naj zakličejo: mea culpa, mea maxima culpa...

Napredna podjetja pa bodejo rastla in se razvijala. Kajti ta podjetja so izraz stare resnice, da zamore slovensko ljudstvo le s pomočjo nemškega in sporazumno z nemškimi napredovati.

In čas bode prišel, bodejo Slovenci sami svoje hujskače — proklinjali!

Politični pregled.

Vitezi Madžaroni. Madžaronski poslanec Nagy namerava napraviti dne 14. aprila, to je na dan 50 letnice tiste komedije, na kateri je stari Košut odstavil habsburško krono od ogrskega trona, gotovo proticesarsko priredbo. Zaje se je zanjo že 25 madžaronskih poslancev priglasilo. Ali nimajo na Avstrijskem nobene mokre cunje, da bi te ciganske klativiteze poglali?

Kaj zmore dobra organizacija, nam je pokazala Unija predilniških delavcev v svojem poročilu za 1906 in 1907. V teh dveh letih se je udeležila 374 akcij, in sicer 178 naskočnih štrajkov, 6 odbijalnih, 23 izprtij, 113 gibanj brez štrajka. Od teh se je doseglo popolnega vspeha v 158, delnega v 177 — le 39 akcij je bilo brezvspešnih. Pri teh akcijah je bilo udeleženih 47 podjetij iz 120.492 delavci in delavkami. Doseglo se je: l. 1906. Za 1.746.260 kron letne zboljšane plače in 1.822.800 ur letno skrajšane delavnika; l. 1907: 2.610.334 kron letno zboljšane plače in 6.861.065 ur skrajšane delavnika. Odkar pa eksistira „Unija predilniških delavcev in delavk“, t. j. od 1. marca l. 1901 do konca septembra 1908, se je plačalo štrajkove podpore — 787.029 kron. V letu 1906 in 1907 se je izplačalo samo štrajkovskih podpor 523.975 kron. Brezposelne podpore je plačala Unija samo v letu 1908 (od januarja do septembra) — 84.291 kron. Od svojega postanka je plačala Unija brezposelne podpore znesek 243.632 kron, za pravovarstvo pa 22.967 kron. Potovalne podpore je izplačala Unija letos (od 1. januarja do 30. septembra) že 38.643 kron. Članov šteje danes: 54.000. Tako delavci! Ali bi ne bil tudi skrajni čas, da se kmetje organizirajo in za se delajo?

Plače za poslance, to je, kakor znano, eno najvažnejših vprašanj avstrijske politike. Kajti poslanci imajo sicer srce za ljudstvo, pa tudi za — svoje žepce. Kakor smo že poročali, hoče vlada zdaj poslancem plače pavšalirati. Obenem se bode tudi dohodke predsednika in podpredsednikov znižalo. Vsak poslanec bi po vladini predlogi letno 6.600 kron dobil. Dohodki predsednika bi se zvišali od 20.000 na 30.000 kron, dohodki podpredsednikov pa od 12.000 na 15.000 kron. Potemtakem bi nas davkoplačevalce koštala državna zbornica sledeče svote:

516 poslancev po 6.600 K . . . 3.405.600 K
predsednik 30.000 „
5 podpredsednikov po 15.000 K . . . 75.000 „
skupaj kron 3.510.600

Torej okroglo 3 $\frac{1}{2}$ milijone kron bi nas ti pridni gospodje koštali. Približno toliko plačujemo tudi danes zanje. Torej, volilci, le tiho bodite: po-

slanci ne bodejo od lakote poginili, prav gotovo ne . . .

Državni proračun kaže za leto 1909 2.303.596.103 krona izdatkov, 2.303.657.103 krona dohodkov. Med dohodki so največji oni, ki pridejo iz davkov! 345 milijonov b. država izprešati iz direktnih davkov, 144 milijonov pa iz indirektnih, 144 milijonov pa iz carine, 173 milijone pa iz kolke taksi t. d. Direktni davki so razdeljeni na bogatini in reveži, indirektni pa plačujemo večinoma siromašno delavsko ljudstvo! — Med izdatki so zanimivi: stavbni „skupne zadeve“ (za c. in kr. armado) 1 milijonov in pol, za c. kr. deželno branje 87.304.574 kron!

Dopisi.

Iz Spodnje Polskave. Dne 28. grudnia 1908 izvoljeni novi obč. odbor izvolil je dne 20. t. za župana zopet prejšnjega župana v. g. Siherla; za svetovalce pa g. restavrats. Trösterja in g. Potočnika, oba na Pragersko Članek v „Slogu“ in sicer v prvi št. je ta velika laž, da bi bila pri volitvi propala „nemška tatarska stranka“ (nemškutarje imenuje nam „Sloga“ Štajercianec). „Sloga“ toraj začne v prvi št. resnično obracati in lagati kakor prednik „Novi slov. Štajerc“. Ta list nam zavolj laži in narodnega hujskanja ni mogel živeti, slutil je da ga nobeden postenjak mara, ter se je prekrstil v novo ime „Slog“ misleč da bode boljše slo; ravno tako kak če pride kaka obrt na kant, spremeni ime skuša pod novim imenom nadalje ljudstvo bati. Pa „Sloga“, to ne bode slo, vidi se v prvi številki, da imaš vse lastnosti poginjen prednika in ravno tako malo ti bode ljudje verjelo kakor „Nov. slov.“ „Štajercu“, najma na Polskavi. Mi smo naprednjaki ter se ne rano na narodne hujskače mi delamo; le za gospodarstveni napredek v teh za kmete jako žalost časah. Troje neumne narodne hujskarije prod „Sloga“ le kje drugod, pri nas nič ne sku mi ne potrebujemo židovskega blaga! Mi smo ostanemo vli slovenski možje, pa tudi Štajercianci. Prorokujemo ti pa že naprej, da bo končala v kratkem času na jetiki, kakor končal ranjki „Novi slov. Štajerc“. Mi smo

Iz Slov. Bistrice. „Sloga“ želi za Bistrico narodnega lončarja in sodarje. Nam je vse eno ali je Nemeč ali Slovenec. U lončar in umrli sodar sta bila oba Nemeč, do zvesta delavca ter pri ljudstvu sploh jako ljubljena ker sta bila vestna delavca. Imam bližini sodarja narodnega hujskača po reči „Sloga“; pa boljše bi bilo manj hujskati, sode delati za rabo za tekočino ne pa za fi. Ne narodnost temveč strokonjaštvo dela mojstra.

Iz Pragerskega. Že večkrat smo imeli v se pritožiti zoper napade črnskega župana Jancz Sušnika, pa smo zmiraj še priznava Zadnjo nedejlo je zopet klatil na prižnici, med drugimi neumnostni kričal, da smo si najeli neko razčapano malovredno osebo, kaj je pred nami nosila našo rdečo „feco“ (fi itd. Slišali smo da v spovednici celo šolsko izprašuje čez naše časopise. Da draži in nap ljudi od naše stranke, kateri imajo v faro kaj za upravit, tega nadalje ne omenimo. danes spregovorimo samo resno besedo: G. žnik Jancz Sušnik! Mi Vam ojstro zapomeno pustite nas za vselaj in povsod v miru, prvi priloznosti branili se bodemo ter vas ojstro napali, da se bodele v najskrivnejši skrilli! Mi hočemo pred Vami mir, drugače bodemo upognili, in ako bi bili Vi tako vis kakor je sv. Mihela stolp. Sodil nas bode ne pa človeče, katero ima koše grehov na s. Toliko v premislek.

Laporje pri Slov. Bistrici. Dragi „Štajer“ nekaj ti imam poročati od našega župana Medveda pa tudi od Laporskega „teaterja“ je Medved v stari šoli zrihtal. Preje se nik ni upal iti deco krščanski nauk v šolo učiti; je dejal, da bo „plafon“ na nj padel. Ali zdaj je „teater“ tam, zdaj pa še harica gre „teater“ igrat. V tem „teatru“ in različne igre, po noči pa Bog zna kakšne grede mladina. Dobro je vrihtal Kriztuzov

mestnik ta „teater“; po 1 kroni se plača vstopnina itd.; dobro je za govedino, ker Medved ima rad meso, to je vsakemu znano. Nadalje je Medved lansko leto na cvetno nedeljo pridigoval, da niti ni helerja zaslužil pri zgradbi povečane cerkve, še skorej bi bil ob zdravje prišel, toliko je moral trpeti; gospod je moral težko kamenje nalagati in opeko nositi itd. O Vi vboji siromak Medved, račune pri topli mizi sklepati in pa en literček z Vašimi podrepaniki piti, to pa ni tako hudo. Kdaj bote pa sv. misijon brali, ko ste ga na cvetno nedeljo pozabili? To je še zmirom na dolg! Ta gospod je faranom silno velike plačilne naloge napisal. Farani so šli nad župnika v njegov brlig; dobro da je imel ključavnico, da se je zaprl, drugače bi ga bili pohrustali. Bojo se enkrat laporski fari oči odprle, pa joj prepzno bo. Župnik tudi pridiga, da nedelja je Gospodov dan; zakaj pa on ne spoštuje nedelje celi dan, da uraduje v svoji posojilnici? To ni kristjan, ki se celi dan za penz briga! Ako ste vi župnik Kristuzov, namestnik, držite se bolj cerkvenih knjig, ne pa politike! Nadalje Vas vprašamo zakaj, na svojega brata ne čuvate bolj, da zmirom ponočuje; od tistega pa nič ne ve povedati iz prižnice, le pred svojim pragom prej pometite potem ite pred druge pometat. Boga žiher zahvalite, da Vas je laporska fara sprejela, iz pod Wejsperga ste morali odmiti. Kaj veste kako Vam je šlo zadnič v Bistrici ko vas je en Nemec za frak držal? to je bilo lak, lak, gemer frak frak . . .

Opazovalec.

Iz Haloz. Ko je bila prišla Lizika v naš farov, bila je kakor rožica v sredini vrta; nje obrazek bil je mil, nje oči bile so človeku v srce segajoče. Smehljaj nje je očaroval, govor nje je bil prijeten. Dobro še se spominjam ko sem jo bil srečal nekoč. Obstal sem bil. Nepremično sem zrl za njo, ter tiho zdihnil: Ljubi Bog zakaj si mi jo pokazal, ako mi je ne daš?! Krí mi je kipeka k srcu, pozabil sem na vse; skoraj bi bil padel na kolena, da je vstvaril večni duh kaj tako milobnega. Dragi čitatelj ko pa je pogledal danes lahko bi se razjokal. Ni več tistega milega obrazka in izginile so nedolžno smehljajoče oči. Ob neki priložnosti prasham Tonča kaj se je vendar pripetilo Liziki, da se je v zadnjem času tak spremenila. Dragi prijatelj tudi meni se čudno vidi, odgovori Tončo, sicer Ti pa moram reči, da še nisem videl nobene farovske kuharice lepe. Cenjeni gospod urednik! Misil sem Vam že o tem poročati pa nisem si upal ker pri nas večkrat burja zabrije, da nam črnijo zmrzuje. Tudi našemu kaplanu spet huda prede, ker se ne odkriva cerkvenemu ključarju. Prevzel je tudi viničarja cerkve. Zato bo v kratkem poklican spet v Maribor na odgovor. Bog daj da bi se preselil, ker svojega vina nikomur ne privoščil, sam pa ga le pije in je ročko strl nekoč. Kje so časi ko si še bil abstinent. Jaka!

Pusti zdaj politiko
Brez Habičaka ne bo šlo;
Juri Muri njega Jaha,
Občina že vsa je plaha
Društva vsa se krbajo
Crni, ker nesložni so.
Oj „Štajerc“ ti pa le še piši,
Habičaka nam nariši.

Miroljubček.

Iz Kozjaka. Staro leto je minulo, nastopili smo novo in ravno v novem moramo začeti, da nas na potlačijo nasprotni narodnjaki. Zatorej vas prosim za nekaj vrstic prostora, da navedem nekoliko od našega blagega kraja Kozjaka. Nedavno je naš fajmošter N. N. pri nekemu delavcu za cerkvene dele pustil nekaj naročiti za v njegovo župnijo; njegovo ime mi ni znano. Imela sta beseda do Božiča delo izvršiti a on je zdelal svojo reč na domu, ko mu naznani da je reč gotova, on ne da ne odgovarja, zamislil se je nazaj na Vransko v svojo nekdanje življenje in pustil je vse na strani. Oznanje vedno da potrebuje denar a dela se nič. Zraven tega se sliši bi pustil novo pripravljena reč postaviti ali pa je še staro za nas dobro. Sedaj pa vidiš, ljubi „Štajerc“, da tudi ti gospodjo lažejo ne pa mi naprednjaki, in ravno te ljudi farbajo, kateri še z njimi držijo. Saj nas ne bodo več; sedaj je leto 1909! lepo je naše razvitje na pameti, mi domači farmani vas do pete dobro po-

znamo! Jaz vam odslej priobčim vsako malenkost naših Kozjaških narodnjakov. Zato upam da se poboljšajo, drugače vam pojasnimo vse. Za danes samo toliko, več prihodnjic!

Več naprednjakov.

Dramlje. O g. Ogrizeku župniku v Dramljah se pripoveduje, kako on sedaj v farovi in župniji razsaja in razlija, ker je bil njegov priziv proti seznamu davkoplačilnega izpiska od c. kr. okr. glavarstva Celje zavrnjen, ter se ima občinska volitev kljub Ogrizekovem nasprotovanju vršiti. Pri tej priliki se Ogrizeka opomni, naj nazaj pomisli, kako je on svoj čas v Čresnicah tamošnjega učitelja A. pri sodnji in okr. šol. svetu v Konjicah in v časnikih obrekoval, obdolževal in se lagal; da isti vedno v polnoči vstaja, z lučjo po šoli hodi in straši!! po šoli „razbija in razsaja“! da se vse trese, zato je nevarno! in ljudje se ga bojijo!! itd. celo stran enačih hudobnih, nesramnih izmišljotin, — ter je sebe! in še sedem drugih za izpoved in priete ponudil. Ker pa sodnja in okr. šol. svet Ogrizekov značaj in njegovo vedenje nista poznala in ker je on strašansko hudo in nevarno čez učitelja naznanil, sta 7 prič, vendar pa brez Ogrizeka, resnično v Konjice pozvala in izprašala. A med temi je načelnik krajn. šol. sveta razodel, da je učitelj kot njegov tajnik posebno tisti večer v pozno noč šolske račune sklepal, ter mu jih je drugi dan vedno položil itd. Učitelj pa je moral po nedolžnem še tem 7 pričam 14 kron prične plačat. Na to je župnik Ogrizek pač resnično po farovi razsajal, razbijal in ropotal, ter po fari bezgal, ker se ni po njegovi „sveti svojevolji in škodoželjnosti“ zgodilo in posrečilo. Dotični učitelj pa ni le samo takrat, temveč navadno vsaki večer do pozne noči bral, se za uk pripravljaval in šolske zveske pregledoval in pripravljaval, a župnik Ogrizek je iz hudobije vse to kot: norost, strašilo in nevarnost sodnji itd. ovadil. Zato pa tudi posvetne in duhovske oblasti in gg. tovariši duhovnika zagrizena vedno bolj spoznavajo, se mu smeji in ga prezirajo. Tako so ga menda ja tudi vsi Dramelčani spoznali, ter se bodo vedli njegove bodoče prisiljive občinske komande obvarovati!

* * *

Iz Rožne doline. Slovensko-klerikalne občine imajo dostikrat smolo s svojimi župniki. Ker je šla občina Rožek pri zadnjih volitvah v poljetju v črne roke, izvolilo se je posestnika Jožeka Paul iz Dolinčaka kot župana. Temu črnemu gospodu se je kmalu potem neprijetnost dogodila, da se mu je dokazalo lepo kupčijo z ameriškimi švindlerskimi pilnami, katere ničvredne sleparije je nevednemu vse verječemu ljudstvu prodajal. In glejte: okrajna sodnja v Rožeku je pred kratkem obsodila tega župana Paula zaradi neopravičene kupčije z zdravilnimi sredstvi na 300 kron globe. Deželna sodnja pa je to obsodbo potrdila. Ta čedna zadeva prvakom sicer ni posebno prijetna. Kajti kakšna mora biti stranka, ki trpi take ljudi v svoji sredi in ki jim celo poveri župniška mesta? Kar se pa tistih kmetov tiče, ki so se dali z lepimi a praznimi besedami pri zadnjih občinskih volitvah na prvaške limanice vjeti, gotovo svojo neumnost že obžalujejo. In prihodnje volitve bodejo pač pomedle s švindlersko prvaško vlado.

Jesenice ua Gorenjskem. Slaba mu bude! Komu? fajmoštru Zabukovcu. Seveda v blaženi Ljubljani pod komando izpokorjenega dohtarja Tavčarja, pobratina Šustersica in Trillerja (zadnji nemške rodovine)! so nam v sodnjemu kraju Teržič, Radovljica in Kranjskagora postavili za deželno - zbornskega kandidata, bohinskega duhovna - kranjskega Janeza Piberja. Tega kateri nadzoruje bohinske krave, naj bi tudi mi Jeseničani volili! Pa kaj še, ali morda nas celi svet za take neumnéže ima, da se bomo mi pustili postaviti naše kandidate od ljubljanskih . . . ! Ne nikdar nikoli več. Na Jeseničah kot največji kraj na Gorenjskem vstanovil se je lastni gospodarski odsek, kateri bode od sedaj na dalje, vedno iz kraja Jesenice pristnega gorenjskega kandidata postavil in preskrbel to, kar nam ljubljanski hujskači ne morejo preskrbeti! Pojte se solit vsi skupaj z vašim ruskim in srbskim Hribarjem vred, akoravno ste vse pope iz Kranjske z Bonaventuro

na pomoč poklicali; vam ne bode nič pomagalo. Na Jeseničah, na Savi in na Javorniku se dani, to se je pokazalo 4. decembra p. l. Fajmošter Piber je propadel. Kake zasluge pa ima fajmošter Piber? Bohinje odgovorite nam na veliko vprašanje? Od bohinskega tunela do jezera? In do tacega človeka maste vi največje zaupanje?! Če vam prav, nam tudi! Ali je morda fajmošter Piber delavski kandidat? Delavci ali veste kako vas je Piber na jesniškemu shodu nafarbal, kontra tako kmete v Teržicu? Pa naj bode zaenkrat, pri prihodnjih volitvah vam bodemo več povedali!

Novice.

Bojkot kazniv! Po nesrečnih septemberskih dogodkih so pričeli brezvestni a ošabni prvaki na celi črti z bojkotom. Pametni človek se je tej nesramnosti smejal, kajti vsakdo vendar ve, da so Slovenci gotovo toliko od Nemcev odvisni, kakor ti od Slovencev. Vzemimo le vinogradnike ali živinorejce ali sadjorejce. Komu za Boga naj oddajo ti svoje blago kako ravno Nemcu, nemškemu kupcu? Iz tega stališča je bil bojkot smešen in ljudstvo je moralo žalibog posledice prvaške gonje na lastnem trplju čutiti. Ali bojkot je tudi v zmislu cesarske postave prepovedan in kazniv. V tem oziru objavlja sekcija štajerska zveze avstrijskih industrijcev te dni v dnevnih listih sledečo izjavo: — V zadnjem času se množijo slučajji, v katerih se uresničevajo zlasti iz narodnostnih vzrokov proti posameznim delom in podjetjem industrije bojkotna gibanja. Kakorkoli se misli o splošni opravičenosti našemu času primernega bojnega sredstva bojkota, je vendar gotovo, da se dobi bojkotna gibanja, ki prekosijo meje dovoljenega in ki se jih mora smatrati že na podlagi obstoječih postav za prepovedana. Tu-sem spadajo brez dvoma bojkotna gibanja, s katerimi je hujskanje proti narodnostni združeno, katero se zasleduje izrečno po § 278 kazenske postave. Ako se na ta način taka bojkotna gibanja označi kot kazniva in prepovedana, dana je pa tudi možnost, da se toži njih povzročitelje na temelju meščanskega zakonika za povračilo napravljene škode. Nadalje ni treba dokazati, da se je škodo napravilo s to ali ono posebno opombo; § 1301 meščanskega zakonika dela tudi one osebe odgovorne, ki so združeno pomagale napraviti škodo z zapeljavanjem, pretenjem, ukazom, pomaganjem, skrivanjem itd. Po § 1202 se sicer lahko povrne te škode od vsakega udeleženec nepostavnega bojkotnega gibanja zahteva. Naši člani naj se torej teh dejstev spominjajo in naj ob priliki par hujskajočih listov ali hujskajočih agitatorjev primejo in za povrnitev škode tožijo. — Tako govori ta spis. In spis se krije s postavo. Mi ponavljamo torej še enkrat glavne točke: 1. Bojkot je na Avstrijskem strogo prepovedan. — 2. Kdor bojkotira, ne bode samo zaprt, temveč mora tudi vso škodo povrniti, ki jo je napravil bojkotiranemu podjetniku. — 3. Ako me bojkotira več oseb, jaz pa dobim le eno, potem je ta za vso mi prizadeto škodo odgovorna. — To niso šale, temveč to je krvava resnica! Mi opozarjamo torej svoje somišljenike, naj vsacega, kdor bi se dal od brezvestnih prvakov zapeljati in bi razširjal proti njim prepovedano geslo „Svoji k svojim“, takoj kazenski sodnji naznanijo in obenem potom sodnje od njega povrnitev prizadete škode zahtevajo. Tisti kmetje pa, ki niso naši somišljeniki, ki pa se dajo od nasprotnikov hujskati, bodejo sami izprevideli, da je geslo „Svoji k svojim“ ravno taka sleparija kakor svoj čas konzumi. Kdor bojkotira, pride v zapor in plača škodo!

Slovenski klerikalci se delajo zdaj za strastne sovražnike Nemcev in sploh nemštva. Tako delajo, kakor da bi nemški jezik sploh ne bi bil potreben in kakor da bi sami lahko brez njega izhajali. Ali klerikalci se motijo in sementertja jim vrže ta ali ona „garjeva ovčica“ resnično prav odkrito v obraz. Vodja vseh slovenskih klerikalcev je dr. Šustersič. O temu možaku, ki ima baje od žindre umazane roke, piše „Naprej“ tako-le:

1. Dr. Šustersič je izjavil, da je Celje za Slovence „Fremdes Gebiet“!

2. Dr. Šušteršič vzgojuje svoje otroke v nemškem duhu in jih daje v nemško šolo!

3. Dr. Šušteršič sklicuje seje „lepega kluba“ z nemškimi vabili!

4. Dr. Šušteršič je izdal in prodal koroške Slovence!

5. Dr. Šušteršič je zakrivil mandat kočevskim Nemcem!

6. Dr. Šušteršič se je ob priliki zadnjih državnozbornih volitev zvezal z Nemci v prid kandidaturi Kregarjevi!

7. Dr. Šušteršič je kriv, da so Nemci dobili v Ljubljani svojo gimnazijo!

8. Dr. Šušteršič je kriv, da v ministerstvo za javna dela ni bil imenovan noben slovenski uradnik!

9. Dr. Šušteršič je kriv, da smo dobili Teodorja Schwarza (klerikalca) v deželo! itd. itd.

Te trditve so seveda pretirane. Ali vendar z eno besedo: Vodja kranskih in sploh slovenskih klerikalcev dr. Šušteršič se sam zaveda velikega pomena nemštva in nemškega jezika. Ali — ljudstvu pa meče s vso svojo bando pesek sovratstva do Nemcev v oči!

V prihodnji številki prinesli bomo zanimivi članek „Letošnja podpora povodom suše in njene napake“. Članek je spisan od enega najboljših strokovnjakov in opozarjamo že danes nanj.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Mlada hujskačka. Piše se nam: „Sloga“ piše v štev. 2. dne 15. januarja t. l. sledeče: Graški list „Tagespost“ od 30. decembra 1908 piše v dolgem članku, da je nujno potrebno, da mora vsak znati slovenski pri nas, in da je Ptujski „Štajerc“ edini list ki Nemcem proti Slovincem pomaga! Kaj reče k temu ptujski „Štajerc“ ki trdi, da je za slovenske kmete, in da je nemški jezik vse na svetu? Odgovor želimo! — To piše „Sloga“. Odgovor naš pa je sledeči: — Resnica je da ptujski „Štajerc“ Nemce proti nesramnim napadom prejšnjega kranskega „Štajerca“ in „Sloga“ brani in da ni nesramnejših puntarjev in hujskačev kakor sta ta dva lista. Prvi je sicer vsled nesramne pisave že poginil ker ga nobeden pošten človek ni več hotel brati, „Slogi“, hčerki kranskega „Štajerca“, se bode ravno tisto zgodilo. Taki listi dobro vedo, da Nemci Slovence izobražujejo in oči odpirajo, ter se Slovenci ne bodo pustili več od goljufnih prvakov izkoriščevati in odirati. Vsak pameten Slovenec dobro po skušnji ve, da je pri nas nemški jezik potreben. Kolikor slovenskih mladeničev in deklet so dobili dobre službe pri Nemcih, pri železnici itd. Kolikor slovenskih fantov je dobilo nemške žene, kolikor slovenskih deklet nemške može! Kolikor Slovencev in Slovenk je osrečenih nemških pokrajinah za cel čas življenja! Kdor sili Slovence v nemške pokrajine? Nihče, sami dobro vedo, da najdejo tam dober srečen obstanek. Temveč in bolj zna Slovenec nemški, tem lažje najde službo in obstanek. Slovenski stariši! Presodite sami kam zahajajo naši otroci kakor v nemške pokrajine, zakaj pa ne na Kransko ali celo v tisto od „Sloga“ blaženo Srbijo ali Rusijo? „Sloga“ deluje za Srbijo in Rusijo ter za južno slovansko kraljestvo, katero bi naj stalo pod ruskim varstvom, in s to nesrečno zvezo bi „Sloga“ rada podvrgla nas Slovence, da bi nas trpinčili kakor trpinčijo Rusi uboge brate Poljake. Pod Rusko in Srbsko moč in nadvlado bi „Sloga“ in drugi taki listi podklopili nas Slovence, tja kjer se še ljudstvo z bičem preteplje kakor pri nas uboga živina; kjer je še poslilstvo in ropanje na dnevnem redu. Danes je napeto vse proti Avstriji, Rusiji, Turčiji, Srbska, Črnagora, Anglija, Italijanska na uničenje in razdelitve Avstrije, edina cela Nemčija je na naši strani, in ako bi iste ne bilo, Avstriji bi se jako slabo godilo. Rajniki kranski „Štajerc“, „Sloga“ in vsi ti listi hrepenijo in delujejo da bi slovenske pokrajine prišle pod srbsko nadvlado, in srbski 21 letni smrkolin princ Jurij bezni, ker zasleduje naše neumne izdajalce. Jurij javno hujska proti Avstriji ter je prosačil na vseh straneh celo v Rusiji pomoči za napad naše ljube Avstrije; in po teh izdajalcih v Srbiji hrepenijo „Sloga“ in njeni zvezniki. Pa motijo se in motili se bodo z srbskim mlečnozobnim princem Jurjem vred. Mi Slovenci bili smo in ostali bo-

demo vrli Slovenci zvesti Avstriji, pa tudi prijatelji naših sosedov Nemcev. „Sloga“ pa z njenimi zvezniki in slovenskimi hujskači in puntarji ljudstva, pa naj poberejo kopita in naj prej ko mogoče v blaženo Rusijo ali Srbijo romajo. Stara Avstrija bode z mirnimi državljani, Nemci in Slovenci, kateri so eden na drugega navezani, brez hujskačev in puntarjev lažje strajala. Z notrajnimi združenimi močmi se bodedo proti zunajnim sovražnikom lahko branili. Napeti Srbi in mladezobni princ Jurij pa se motijo ako mislijo da imajo slovensko ljudstvo za seboj. „Sloga“ ima um in vednost za puntarijo, celo nič vednosti pa v višji politiki. Tudi mi odgovor želimo! — Več avstrijskih slovenskih kmetov.

Iz Brežic se nam z dne 27. t. m. poroča: Danes se je vršilo pri tukajšnji sodniji 7 tožb, ki so s prav bengalično svetlobo razkrinkale nakane teroristične Benkovičeve bande. Mestni tajnik g. Schalon, proti kateremu se že dolgo Benkovičeva gonja obrača, je bil 5 krat tožen in 5 krat oproščen. Vse tožbe so se kod neopravičene in iz trte izvite izkazale. Pač pa je bil Benkovičev pisarniški vodja, znani zloglasni Agrež obsojen na 14 dni zapore, poostrenega vsak teden z 2 postoma. Več o teh tožbah kakor sploh o terorizmu Benkovičeve strahovlade poročali bomo v prihodnji številki.

G. državnozborni poslanec Pišek nam je poslal pismo, katerega smo že v zadnji številki objavili in v katerem trdi, da je glasoval proti pooblastilni postavi, torej proti nesrečni nakani na kmetске interese. Vprašali smo na Dunaju in dobili odgovor, da je g. Pišek res glasoval proti tej postavi, da je torej storil svojo dolžnost kot kmetški poslanec. Mi smo posneli vest, da je g. Pišek zamudil glasovanje, raznim listom. Vsa naša tozadevna očitavanja vzamemo torej lojalno nazaj in povemo prostovoljno, da je g. Pišek kot oseba pravilno nastopil. Toliko o tej zadevi. Ali še nekaj omenimo in to se ne tiče samo g. Piškega, temveč sploh vseh poslancev klerikalne zveze. Resnica je namreč — in ta resnica se ne da popraviti — da je cela vrsta poslancev prvaške klerikalne stranke manjkala, ko se je šlo za kmete. Mi vprašamo torej g. Piškega in vse njegove prijatelje: Kako morete ostati v klubu, kateri ni storil svoje proklete dolžnosti napram kmetom? Ko bi vsi poslanci našega kluba proti vladini predlogi glasovali, bi ta nikdar ne postala postava. Torej, — kako morete sedeti kot kmetški poslanci pri eni mizi s tistimi, ki so krivi, da se koplje našemu kmetu grob? Na to nam blagovolite odgovoriti?

Dr. Povalej, znani „financer“ in prvaško-klerikalni kandidat, ima vedno večjo smolo. „Marburger Zeitung“ mu je takšne stvari očitala, da bi se moral pobožni možakar že kot človek skriti, ako že ne drži ničesar na svojo stanovsko čast kot c. k. uradnik. Poročali smo svoj čas o civilni tožbi dr. Povaleja, pri kateri je hotel ta vzor-katoličan kar čez noč 15.000 kron profitirati. Dr. Povalej je namreč od nekega gospoda vinogradniško posestvo neke gospe „kupil“, brez da bi gospa zato kaj vedela. Ko je gospa o kupčiji izvedla, jo je takoj razveljavila. Naznanila je Povaleju tudi takoj, da je kupčija neveljavna. Ali Povalej ni dal ključev nazaj, temveč se je pustil raje tožiti. Sodnija je čednega gospoda obsodila in Povalej je moral vse stroške plačati. Ali zdaj je tožil ta vzorni c. k. finančni komisar in propali prvaško-klerikalni kandidat dotičnega gospoda, ki je hotel pri kupčiji posredovati; rekel je, da bi lahko dotično posestvo, ki jo je baje za 17.500 K kupil, čez par dni za 34.000 K prodal. Hotel je torej kar čez noč kakih 15 tisočakov profitirati. Ali sodnija je možu tudi drugič po prstih dala in dr. Povalej bode dobil mesto 15.000 le kakih 25 kron. Plačati pa mora ogromne sodnijske stroške... Mi vprašamo: Ali se mora tako stvar od strani Povaleju predpostavljene oblasti mirno gledati? In ali ni prvaške liste sram, da je ta človek njih somišljenik in da ga celo zdaj podpirajo ter umivajo? Vse kar je prav! Ali ta stvar je tako nebovpijoča, da jo ne more ovreči nobena laž. Upamo, da ta čedni, prav katoliško-pobožni dr. Povalej kmalu izgine!

Iz Rogoške Slatine se nam poroča: Naša rokodelska zadruga je zopet prikimala do novih

volitev, katere se bodoje vršile v nedeljo, 27. januarja, poldan v gostilni pri pošti. Klerikalci zopet njejeno vse moči, da bi obdržali to zadružno stanje. Predstojnik je poslal svojega učnega pomočnika, da povabili dozdaj nam vsem udom; ali nam se je Gorjupu čevljarskem mojstru stvar stvarna zdela; si je mislil: za Slatince je učencu dober, za okolico moram pa enega učnega poslati, da bode znal dobro agitirati; vendar si je Lubeja, kateri je tudi v odboru, dajh faran agitiral zoper Nemce in naprednjake. Naš Gabrijel je res zvita glava; ta mož je že našo zadružno tako daleč spravil, da ne vemo, ali je rokodelski zadruga ali je „Marijino društvo“. Res imamo nekaj premoženja, ali mi imamo ravno toliko od njega, kakor bik od praznih jasl. Družjeve 6 leži doli pri Sv. Križu v farski posojilnici in to lepo črna gospoda z dobičkom tega podjetja ali bžepe flika. Poprej si je lahko kak ud par kmetov izposodil v veliki sili in ni imel skoraj nobenih stroškov. Udje so se vedno prepirali, ker ni šlo vse v njegovo korist. Kakor bi bilo imelo iti; naenkrat je oblastnik „birtschaft“ prepovedala in mogel se je ves nar iztirjati. Gospod Gorjup in pa slikarski mojster Kosač, kateri je baje pri klerikalni posojilnici „peto kolo, je hitro poskrbel, da pride denar v njih krepelje, da si z dobičkom klerikalne bžepe flikajo. S tem možom moramo še par drugih besed spregovoriti. On vedno čez naprednjake se zabavlja in naš list blati; mogoče mu bode enkrat „giftna krota“ v njegovih ustih ostala. Še mi da je bode vedno pomnil, dokler bode živ. Zanimivo pa imamo še enega jako zanimivega oputerškega uradnika Petreka iz Voča v naši zadrugi kot odbornika. Ta Petrek je tudi lovec in celo prisrežen na to, da je bahato svojo puško na rami in „korašfed“ v roki za klobukom; on je tudi dobro steljal in zanj o tem stavlil; posebno rad je imel srne in srnjake in tudi kakega zajčka vmes; pregovor pa pravi, vsaka reč le nekaj časa trpi; tak je tudi s Petrom! Slavno orožništvo mu je puško odneslo c. k. sodniji v Rogatec in on bode dobil „Schussgeld“ v Celju pri okrožni sodniji.

Iz Maribora se nam poroča, da bode v ljubotomskem volilnem okolišu pri prihodnjem državnozbornih volitvah neke splošne članice. Med raznimi kandidati se sliši tudi imena dr. Großmanna, znanega lotmerskega „geldjuda“. Na njegov program pa sme biti svet radovedna. Ta človek se zna mojstersko obračati po vseh straneh. Če ima liberalce pred seboj, proklinja in napada; če zvezarje in posebno farje, če pa pride v dotično z zadnjimi, jim dela globoke poklone, Ta značaj, si je kupil v Ljutomeru hišo in se odseli v kratkem v posojilnični posloj, ker najbrž njegov nosičnik nosake ne prenaša okuženega zraka, v kojemu se gibljejo njegovi nasprotniki. Karlek dela vidno dober kšeft. Temu se sicer ni čuditi; vemo, kako in na kak način si je denarje delal. Kradel je ljudem denar, ker je večkrat velike neumnosti skoval, vsled kojih je provzročil nepotrebne stroške. Karlek pa tudi resnico pače in hujska karjama znano tudi prav dobro. V kratkem bode govoril njegova pristojna oblast in hočemo potegovoriti tudi mi. Njegovem neznačajnem postopanju mora biti enkrat konec, ker bi bilo zaresramotno, če bi morali ljudje biti pokorni takemu človeku, kakor je prvaški geldjud, dr. Karlek Großmann. Naj gre s Klofačom na božjo pot k srbskemu Jurčku ali pa v Sibirijo krave pastirnika.

Viničarski tečaj obdrži deželna sadjarska in vinogradniška šola v Mariboru od 1. do 13. marca. Dalo se bode tudi nekaj podpor. Namesto je praktično-strokovna izobrazba viničarjev (glej inzerat!).

Z nožmi so se stegli v pijanosti fantje v radgonski okolici. Pri temu je bil Franc Polak s sedmimi sunki težko ranjen. Ta prokleti nož!

Iz Koroškega.

Župnik Drunecky v Podgorju (Maria-Elend) je imel pred kratkem brezvestno nesramnost, da je neki članek v našem listu po § 19 tiskovne postave „popravljal“. Stvar je namreč sledeča. Mi smo javno ožigosili in kritikovali, da se župnik Drunecky dne 2. decembra 1908 ni brigal za cesarjevo 60 letnico in da ni na noben način pokazal patriotično mišljenje, nasprotno da je celo žalil patriotično mišljenje drugih. Župnik namje potem v svoji znani predrznosti poslal „popravek“ po § 19. Ta popravek, zlagan od ke-

Razglas.

V času od 1. do 13. marca se bode na deželni sadjarski in vinogradniški šoli v Mariboru obdržalo tečaj za viničarje.

Namen temu tečaju je v prvi vrsti praktično izobraževanje viničarjev v sadjarstvu in vinogradništvu.

Število udeležencev se je določilo z 20.

Prosilci za sprejem v viničarski tečaj dobijo lahko po razmerju danih sredstev podpore. Da se tako podporo dobi, morajo izrecno in to po občinskem predstojniku naznaniti:

1. da so sami ubožni posestniki;
2. da so na očetovi posesti delujoči sinovi takih posestnikov;
3. da so viničarji takih posestnikov.

To potrdilo treba priložiti že naznanilo k tečaju; obenem treba omeniti starost.

Prosilci za sprejem, ki ne zahtevajo podpore, naj to v naznanilu k sprejemu izrecno omenijo.

Udeleženci viničarskega tečaja morajo priti dne 1. marca ob 8. uri zjutraj tu-sem; prinesiti morajo seboj orodne škarje in nož za cepljenje; kupijo pa to tudi lahko v dobrem delu na zavodu samem.

Naznanila naj se vpošljejo do 15. februarja na podpisano mesto.

Direkcija deželne sadjarske in vinogradniške šole v Mariboru. 55

Uslužbenec (Lohner)

ki govori nemško in slovensko, se razume dobro v sadjarstvu in vinogradništvu ter trsni šoli se za trajno na vinogradniški posesti v Ljutomerskem okraju išče. Kdor je bil v taki službi že vposljen, se odlikuje. Pismena vprašanja se nadaljno izročitev na naslov: Jos. A. Kienreichs Annoncen-Expedition Gradec, Sackstrasse 4 pod „Lohner 37/5“. 54

Štiri tedne na poiskušnjo

in ogled razpošiljam svoja kolesa (bicikle) proti povzetju. Deli koles čudovito ceno in dobro.

Franz DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 103 a. d. Staatsbahn, Böhmen. 45

Iščem kompanjona ali prodam žago, v ravnin, kovačijo, tovarno samokolnic in veliko vodno moč na lepem kraju blizu (10. min.) kolodvora. Več pove upravnitvo tega lista. 49

Pristno slivovko

močno, čisto žgano, kupuje v večjih množinah ter prosí za mušter in naznanilo cene

Josef SCHÖBER Marenberg. 46

Posestvo.

Zaradi starosti sem primoran posestvo po ceni prodati, ki obsega lepo hišo in stale, vse pohištvo v 3 sobah, v preši in v 2 kletih. Vinograde sem obrezal, zdaj bo treba kopati travnike pograbiti, njive in vrt obsejati. Ako bi imel kupec veselje, premog (Kohle) kopati, se nahaja v tem posestvu. Cena je 12 sto goldinarjev, 6 sto je gori, drugo dobim jaz; kdor hoče več vedeti, naj pride pogledat; pride se skozi Žice do škedna, skozi Puntive mimo spodnje Gorice, skozi Dramlje pa na Grušce v Pletovarje. — Widmar. 47

DENDRIN

(karbolinej za sadno drevje, ki se takoj v vodi raztopi) izkazalo se je imenitno v zimski dobi 1907/1908.

Prospekti, atesti in vzorci brez troškov.

Tovarna karbolineja R. AVENARIUS Amstetten, Nižjeavstrijsko.

Prodaja se pri:

V. Leposcha, Ptuj. V. Schulink, Ptuj.

Zmožni kovač (Zeugschmied)

za sekire, lopate, motike itd. in zmožni kovač za pluge se takoj proti dobremu plačilu sprejmeta pri g. Anton Tischler, Vitanj (Weitenstein).

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d. 58

Pooblaščen in zaprisežen civilni geometer

Richard Stiger

v MARIBORU, Tegetthoffova cesta 44

se priporoča za vsa dela, ki spadajo v stroko merjenja zemljišč kakor so: delitve zemljišč, omejitve, določitve mej, združitev zemljišč, zravnjanje zemljišč, meritev zemljišč za železnice, ceste, mostove. Zmeri tudi manjša posestva, kakor cele občine, lovška okolišča, dela načrte stavb in drugih predmetov. 41

Pravo domače platno

za rjuhe in obleko priporoča vedno v veliki zalogi trgovina

Brata Slawitsch v Ptuj (pri mostu Wagplatz). 696

V ptujskem mestnem soparnem kopališču

se dobijo odsihmal kopel s hlaponom po sledenih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/2 uri predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.) 376

Vodstvo ptujkega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

20 kron

dobi tisti, ki mi takoj 2 dekli, eno k otrokom in eno za gospodarstvo na Koroško priskrbi. Ponudbe pod „20 diskret“ v upravnitvo „Štajerca“. 56

Kolo za vodo (Wasserradgründl)

okroglo, 5 m dolgo, 50 cm. debelo, staro, v dobrem stanju, primerno za žago na vodo, bi hotel kupiti g. Franz Cleinsch, Twimberg na Koroškem. 7

Svarilo

pred osieparjenjem!

Opozarjam cenjene čitatelje tega lista, da posnemajo tuji v zadnjem času zepet moje inzerate ter da prodajajo navadne plehnate ure, ki se jih dobi povsod po K 3.—, kot prave „železniške Roskopf“. Prave „železniške Roskopf“-ure, katere prodajam že mnogo let v polno zadovoljnost c. k. državnih železnic, se dobijo le z zgorajšno varstveno marko po moji firmi in so vsa druga naznanila navadne sleparije.

Moja originalna „železniška Roskopf“ košta brez sekundnega kazalca K 7.—, s sekundnim kazalcem K 8.—. 3 leta garancija. Se pošlje po povzetju

Max Böhnell, Dunaj IV. Margaretenstrasse 27/27

urur, soda, zapris. cenilnik in strokovnjak Katalog s 5000 slikami zastoni in posilnitve prosto. 692

Občinska hranilnica (sparkasa) v Ormužu

Osnovana 1. 1879 Poštno hranilnični konto št. 832036

prevzame

vsak dan vloge, kapitalizira nedvignene obresti polletno in plačuje rentni davek iz lastnega. Dovoljuje posojila na zemljišča, poslopja, menice (Wechsel) in vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji in zmerni obrestni meri ter daje vsakega dopoludne radovoljno in brezplačno pojasnila v vseh sparkase se tikočih zadevah.

778 Ravnateljstvo.

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina



Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrtino in z najboljšim uspehom vporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prslih, — prehlajenju v grlu, hipovost, težkem dihanju, astmi — pljučnem kataru, suhem

kašlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborna, vseh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin., po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišiča,

ekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija.) 677

Hranilno in posojilno društvo v Celju

reg. zadr. z neom. zav.

CELJE,

v velikem posloju nemške šparkase nasproti kolodvoru

prevzame

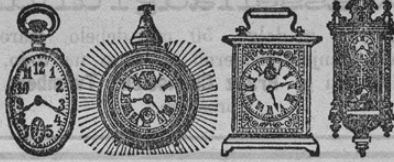
hranilne vloge proti 4 1/2 %

dnevno obrestovanje (od dneva vložbe do dneva dvignjenja). Rentni davek plača zavod. Dovolj kredit i. s.: hipotekarni kredit po 5 1/2 %, kredit z jamstvom proti menici ali dolžemu listu po 6 %, kontokorent-kredit po 6 %.

Predstojništvo.

5000 ur zastonj

katalog pošljem vsakomur brez plačila zastonj in prosto.



Rok. pat. 8.—	kron	Budilnica 8.—40	kron	J. budilnica 8.—	kron	Ura na pen. delj 70 cm. 7.—
Rob. Rok. 6.—		Svetla cif. 8.—		Schlagw. 8.—		Stolp. zvon. 8.—
Rob. b. Res. 7.—		Stolp. zvon. 8.—		Godba . 10.—		Zbudilnica 10.—
Rob. dvojni manj 8.—		kuhinj. ura 8.—		6 valčkov. 12.—		Z gubo . 12.—

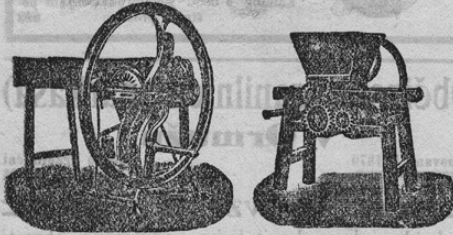
Original Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helios, Amalfa, c. k. izdelano, od K 13.—; srebrno in zlato blago po originalnih fabriških cenah. 3 leta garancija. Izmenjava ali denar nazaj.

Max Böhnel, Dunaj

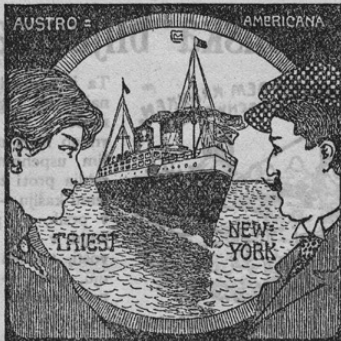
IV. Margaretenstrasse 27/27 v lastni hiši. Zapriseženi cenilci in strokovnjak. Največja in najstarejša trdka. Osnovana l. 1840.
5000 slik-katalog zastonj in poštine prosto. 694

Fabrika kmetijskih in vinogradniških mašin

Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu (Štajersko)



priloga najnovejših vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, rebler za koruzo, sesalnice za gnojnico, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschelep- und Pferdeheuren) za mrvo obračati, stroj za košnju trave in žitja, najnovejši gleisdorfske sadne mline in kamenitih valčkov zacianane, hidravlične prese, prese za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Düschcher“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja maslin na čas in garancija. — Cenik zastonj in franko.



Putniki v Ameriko
Vater, kelijo dobro, po ceni in zanesljivo potovalci naj se obrnejo na **Simona Hmeteltra** v Gubjani Kolodvorske ulice 20.
33akovrstnu Pojasniku dajo se brezplačno.

305 Vzdržanje zdravega želodca

temelji v glavnem v vzdržanju pospeševanju, in urejanju prebavljenja ter odstranjenju neprijetnega zamašenja (Stuhlverstopfung). Dobro, iz zdravilnih zelenjav pripravljeno, apeti in prebavljenju, pospešujoče sredstvo, ki odstrani znane posledice nezmernosti, napačne diete, prehlajenje, zamašenje, sestava preobilne kisline n. p. „Sodbrennen“, napenjanje itd. in krčne bolečine odstrani in zmanjša. Dr. Rosa balsam za želodec iz apoteke B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavitka nosijo posebno deponirano varstveno marko.

Glavni depot: Apoteka **B. FRAGNER**, c. kr. dvorni litorant „zum schwarzen Adler“ PRAGA, Kleineisse 203 kot Nerudacete. Pošta pošiljatev vsak dan.
1 cela steklenica 2 K, 1/2 stekl. 1 K. Po pošti proti naprej pošiljati K 1-50 se 1 malo steklenico, K 2-80 pa 1 veliko steklenico, K 4-70 2 veliki, K 8.— 4 velike, K 22.— 14 velikih steklenic franko vseh stacionov Avstro-Ogrske pošilja. Depoti v apotekah avstrijskih.

5000 goldinarjev plači

= za osebe brez brade in za plešee

Lase in brado se dobi zanesljivo v 8 dneh pravega „Mos Balsama“. Stari in mladi, gospodje dame rabijo samo „Mos Balsam“ za pridobitev obrvi in brade, kajti dokazano je, da je ta „Mos Balsam“ edino sredstvo moderne znanosti, ki upliva med dnevi na lasne papile tako, da prično lasi takoj. Garantiramo neškodljivost.

Ako to ni istina plačamo

= 5000 goldinarjev v gotovini vsakomur ki je rabil „Mos Balsam“ in ostal brez plešast ali z redkimi lasi.

Op. Mi smo edina trdka, ki prevzame tako Zdravniški popisi in priporočila. Nujno svarimo pred rebdami!



Ozira se na moje poskuse z vašim „Mos Balsamom“, vam lahko naznamim, da sem s njim popoln dovoljen. Že po 8 dneh so se pojavili očitno lasi; ako ravno so bili lasi svitli in mehki, so bili vendar kmalu 2 tednih dobila je brada svojo naravno barvo in tedaj šele se je pokazal imenitni vpliv vašega balzama. ležno ostajem I. C. Dr. Tverg. Kopenhagen.

Podpisana lahko vsakomur pravi „Mos Balsam“ kot zanesljivo sredstvo za pridobitev las priporočam. Pela sem dalje casa na tem, da so mi izpadali in so se pojavili čisto goli prostori v laseh. Ko sem po 3 tedne „Mos Balsam“, pričeli so lasi zopet rasti in so postali težki ter polni. Gdč. M. C. Andersen, Nygade 5, Kopenhagen.

1 zavoj „Mos“ gold. 5. Dobi se po povzetju ali s tem, da se plača naprej. Pišite na največjo specialno govino sveta:

Max-Magasinet, Copenhagen 395 Dänemark

Dopisnice se frankirajo z 10 vin., pisma z 25 vin.

Budilnica s stolpovim zvonjenjem K 6'50

z zvonovi kakor v stolpu

I-a kvaliteta, 3 teži, bije cele in polovične ure, budi z močno glavnim stolpovim zvonom, cifernica ki sveti po noči, lepo polirano okvirje, meri 30 cm.

= K 6'50 =

3 leta garancija. Pošiljatev po povzetju.

Max Böhnel, Dunaj

IV. Margaretenstrasse 27/27. Katalog s 5000 slikami zastonj in poštine prosto. 690



Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.
nadomestilo za **anker-pain-exPELLER**
je znano kot edeljaljoče, izvrstno in bolečine odstranjajoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 1-40 in K 2.—. Pri nakupu tega prijubilnega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.
Dr. Richter-Jeva apoteka „zlati lev“ v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov. Razpošilja se vsak dan. 690

Geno perje za postelj

ena kila sivga, šlisane K 2.—, na pol belega K 2.— K 4.—, prima mehke K 6.—, visoko prima, najboljša vrsta peresje (daunen) sivo K 6.—, belo K 10.—, od 5 kil naprej.

Gotove postelje

iz lesnega, rdeče, plave, rumeno ali belega inleta (Nan.) tubna, velikost 170x116 cm. z 2 glavnima blazinama, 80% dobro napolnjene, z novim, sivim, čistim, krepkim in trajnim K 16.—. Napol-daune K 20.—, daune K 24.—, tuba K 12.—, 14.—, 16.—, glavne blazine K 3.—, 2-50, 4.—, povzetju, zavoj gratis, od K 10.— naprej franko.

Max Berger, Deschenitz št. 229, Böhmischer Kar ne dopade, denar nazaj ali izmenjava. Cenik zastonj in poštine prosto.

Pozor, gospodje in gospodični



V svoji lekarniški praksi, imam vršujem že več nego 30 let mi je posrečilo iznajti sredstvo za rast las in preprečevanje izpadanja — **KAPILOR** Povzročajo, da postanejo dolgi in gosti, odstranijo huj in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi vsaka družina. Imam praznično priznanje. Stane poštine prosto na pošto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naročila samo od mene pod naslovom

PETER JURJIČ

lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Vstanovljena leta **1862.** Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštino-hranilničnem uradu. Mestni dežurni zavod. Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu. Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnih dneh od 8-12 ure. Občjenje z avst. ogersko banko.

priloga se glede vsakega med hranilnične zadeve spada-jočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo